

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นวัฒนธรรมที่เป็นชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านทั่วไป ซึ่งสามารถเห็นได้จากพฤติกรรมและบรรดาผลงานทั้งมวลที่ชาวบ้านได้สร้างสรรค์ขึ้น ตลอดจนความคิด ความเชื่อ และความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของชาวบ้านที่มีความต้องการจะใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านส่วนใหญ่ขึ้นมา ซึ่งมีพื้นฐานขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็น ธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเชื่อถือสืบต่อกันมา เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องจักสาน เพลงพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น ทั่วโลกถือว่าศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นของสากลระหว่างชาติ เพราะศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นตัวแทนสื่อความหมายอย่างหนึ่งที่บริสุทธิ์ของชุมชน ของท้องถิ่น และของชาติ ที่แสดงออกถึงวัฒนธรรม บุคลิกลักษณะ ความเชื่อถือ ประเพณี ศาสนา คนตรี การละเล่น ซึ่งแต่ละชุมชน แต่ละท้องถิ่น แต่ละชาติ จะผลิตขึ้นในรูปลักษณะที่ผิดแผกแตกต่างกันไป (ชุมพล คชวงศ์ และคนอื่นๆ 2529: 29)

ในปัจจุบันศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทยกำลังถูกละเลยและเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก เนื่องมาจากสภาพสังคมท้องถิ่นได้รับอิทธิพลจากภายนอกโดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ได้แพร่กระจายความสะดวกสบายในทุกด้าน จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทยจึงสมควรได้รับความสนใจ สนับสนุนและคุ้มครองอนุรักษ์ไว้ เพราะของพื้นบ้านให้คุณค่าทางวัฒนธรรม ให้เรื่องราวความเป็นมาของอดีตแต่ละท้องถิ่น ทำให้เราสามารถทราบได้ว่าชาวบ้านในท้องถิ่นแต่ละแห่ง แต่ละภูมิภาคนั้นดำเนินชีวิตอย่างไร (ชุมพล คชวงศ์ และคนอื่นๆ 2529: 29) และจะอย่างไรให้คนในรุ่นหนุ่มสาวเข้าใจ และซาบซึ้งในศิลปะและวัฒนธรรมอย่างแท้จริงให้มองในแง่ของ ของเก่า คร่ำครึ เพราะสิ่งที่จะเป็นสัญลักษณ์ของชาติไทย ก็คือ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย (สมหวัง คงประยูร 2522: คำนำ)

ภาคใต้ของประเทศไทยเป็นดินแดนที่มีอารยธรรมมาแต่โบราณ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์และ โบราณคดีมากมายทั้งภายในและต่างประเทศ ที่พบได้ตั้งแต่คริสตศตวรรษที่ 7 มีอาณาจักรโบราณในภาคใต้ที่มีความสำคัญถึงขั้นเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชีย เช่น อาณาจักร

ตามพรลิงค์ (นครศรีธรรมราช) ครหิ (ปัตตานี) สทิงพระ (พัทลุง) ในด้านประวัติอันยาวนาน อาณาจักรเหล่านี้ได้สั่งสมศิลปวัฒนธรรมไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแก่ชนรุ่นหลังมากมาย เช่น ภาษา ศาสนา โบราณสถาน โบราณวัตถุ การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาพื้นเมืองของภาคใต้ ดังนั้น ภาคใต้จึงได้ชื่อว่าเป็นภาคที่มีศิลปวัฒนธรรมหลากหลายภาคหนึ่งของประเทศไทย (สมศรี ชอบกิจ และคนอื่นๆ 2551: 1) ซึ่งความโดดเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคใต้ที่มีทั้งวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับชาวไทยพุทธ วัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิมและวัฒนธรรมของชาวจีน ซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านประเพณีและความเชื่อ การศึกษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคใต้จึงต้องศึกษาสภาพโดยรวมของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศาสนา ความเชื่อและพิธีกรรม ประเพณีท้องถิ่นเป็นแนวทาง (สุวรรณดี เครือปาน 2542: 261) ทั้งนี้ ศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ไม่ว่าจะเป็นของชาวไทยพุทธ หรือชาวไทยมุสลิมก็ตามล้วนแล้วแต่เป็นเอกลักษณ์ที่แสดงออกถึงลักษณะของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน ซึ่งในปัจจุบันจะพบว่าศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นนี้ได้รับอิทธิพลความเจริญรุ่งเรืองของสังคมเมืองที่เข้าไปมีบทบาททำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นหรือการแสดงบางอย่างหาชมได้ยากมาก เพราะคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยเล็งเห็นความสำคัญและไม่อนุรักษ์ไว้ (สุวรรณดี เครือปาน 2542: 278)

สตูล เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทยทางด้านชายฝั่งทะเลอันดามัน และมีเอกลักษณ์เด่นที่น่าสนใจหลาย ๆ ประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านอาหารพื้นเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีเทศกาลแข่งขันว่านนานาชาติ และมีศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ มีรูปแบบไม่เหมือนใคร นั่นคือ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ”

“คาระ” คือ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนควนโดน จังหวัดสตูล ประวัติความเป็นมาของคาระไม่มีหลักฐานที่แน่นอน แต่เป็นการเล่าต่อๆ กันมา คาระมีถิ่นกำเนิดในเมืองอำเภอดงตาล ประเทศซาอุดีอาระเบีย ไม่มีหลักฐานบ่งบอกว่าเริ่มมีการแสดงเมื่อใด “คาระ” ได้เข้ามาในประเทศไทยโดยผ่านประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และเข้ามายังจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จังหวัดสตูล โดยการไปมาค้าขายของพ่อค้าวานิช และนักท่องเที่ยวในสมัยนั้น “คาระ” เล่นเพื่อความสนุกสนานหลังจากเสร็จครีดยจากการทำงานมาทั้งวันหรือเมื่อนึกอยากจะทำเล่นก็รวมกลุ่มกันร้องรำทำเพลง และไม่ได้มาในรูปแบบของการแอบแฝงเพื่อเข้ามาเผยแพร่ศาสนาแต่อย่างใด ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน คาระ ได้เข้ามายังประเทศไทยประมาณ 300 ปีมาแล้ว แต่ไม่มีหลักฐานที่แน่นอน แต่เชื่อกันว่าเข้ามาประมาณ 3-4 ชั่วโมงคนมาแล้ว ถิ่นที่นิยมเล่นคาระกันมากในสมัยนั้นคือ เขตอำเภอเมืองสตูล ตำบลแปะ – ระ และตำบลควนโดน (สมศรี ชอบกิจ และคนอื่นๆ 2551: 2)

ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” นับวันจะหาดูได้ยาก แทบจะไม่มีให้ดู “คาระ” จะมิให้ชมเฉพาะงานในเทศกาลสำคัญ ๆ ของจังหวัดสตูลเท่านั้น และยังเหลืออยู่เพียงที่เดียวคือที่อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล อีกทั้งในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน คาระ ไม่ค่อยได้รับความ

ร่วมมือจากคนในชุมชนเท่าใดนัก อันเนื่องมาจากปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากชาวบ้าน ก็คือ ระบบความเชื่อในสื่อคาระของชาวบ้านบางกลุ่มในชุมชน ที่มองว่า “คาระ” เป็นกิจกรรมที่ขัดต่อหลักศาสนา หรือแม้กระทั่งบางคนที่ยื่นขอใบสื่อคาระ แต่เกรงจะถูกตำหนิจากคนอีกกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย จึงทำให้หลายคนไม่กล้าที่จะเข้ามายุ่ง และไม่กล้ามาดูการแสดงผล “คาระ” เรียกได้ว่า “คาระ” แทบจะสูญหายไปจากชุมชนเลยทีเดียว

ดังนั้น โครงการสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข (สพส.) ซึ่งได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงได้จัดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน คาระ สานสายใยสู่ชุมชน โดยใช้ลักษณะในการดำเนินโครงการเป็นการจัดทำค่ายเผยแพร่ความรู้ให้แก่คนในท้องถิ่น ทำให้เกิดทักษะทางการสื่อสารในการจัดกิจกรรมดังนี้ คือ

1. ทักษะทางการมีส่วนร่วมของเยาวชนหรือกลุ่มผู้รับสาร (Audience Participation) กลุ่มเยาวชนกลุ่มแรกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน คาระสามารถที่จะนำความรู้ ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปจัดกิจกรรมต่อเนื่องของโครงการ โดยกลุ่มเยาวชนแกนนำร่วมกับครูผู้รับผิดชอบโครงการได้จัดกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ให้กับนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มแม่บ้าน อสม. กลุ่มนักเรียนเครือข่าย และชมรมเยาวชนรักษาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” มากขึ้น

2. เกิดการรวมตัวของกลุ่มของเยาวชนที่จะมีบทบาทและหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรม (Opinion Leader) โดยจัดตั้งเป็นชมรมเยาวชนรักษาศิลปะพื้นบ้านคาระขึ้นในโรงเรียน และได้รวมกลุ่มจัดทำกิจกรรมร่วมกับศิลปะประเภทอื่นๆ เช่น การจัดค่าย เกลอโนรา – คาระ

3. การสร้างช่องทางหรือพื้นที่ให้แก่ คาระ ปรากฏการณ์ที่สามารถสังเกตได้ในส่วนของชุมชน จากการเปิดตัวของคาระ ในงานกีฬาอำเภอ ซึ่งเป็นพิธีเปิดสนาม และการแสดงในงานของดีของอำเภอควนโดน (งานจำปาตะ) จะสังเกตได้ว่า มีการตอบรับจากชุมชนเป็นอย่างดี เกิดกลุ่มผู้ชมเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 80 ซึ่งส่วนมากคือ ผู้เฒ่าผู้แก่ที่เคยเห็นคาระในอดีต และอีกกลุ่มคือกลุ่มแม่บ้าน อสม. ซึ่งเป็นกลุ่มที่สามารถที่จะช่วยในการเผยแพร่กิจกรรม คาระ ในรูปแบบคาระบิก นี่คือนจุดเริ่มต้นที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนของคาระในชุมชนได้

ปัจจุบัน โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน คาระ สานสายใยสู่ชุมชน ซึ่งดำเนินงานโดยโครงการสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข (สพส.) ได้รับการสืบทอดเจตนารมณ์ต่อโดยโรงเรียนควนโดนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมิน “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” นับได้ว่าเป็นสถานหรือพื้นที่หรือต่อลมหายใจให้แก่ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ที่ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จึงได้ ทำการเปิดหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อรักษาและสืบทอดสาระให้อยู่คู่ชุมชนอำเภอควนโดน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในคาบชุมนุมอนุรักษ์ ในระยะเวลาสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และในรายวิชาบังคับเลือก ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ผู้ถ่ายทอดหลัก คือ คุณครูสมศรี ชอบกิจ ที่สอนทั้งเรื่องเพลงสาระไปจนถึงท่ารำ และมีนายทอง มาลินี ประชาญ์ชาวบ้านท้องถิ่น ถ่ายทอดในเรื่องดนตรีและเนื้อเพลง

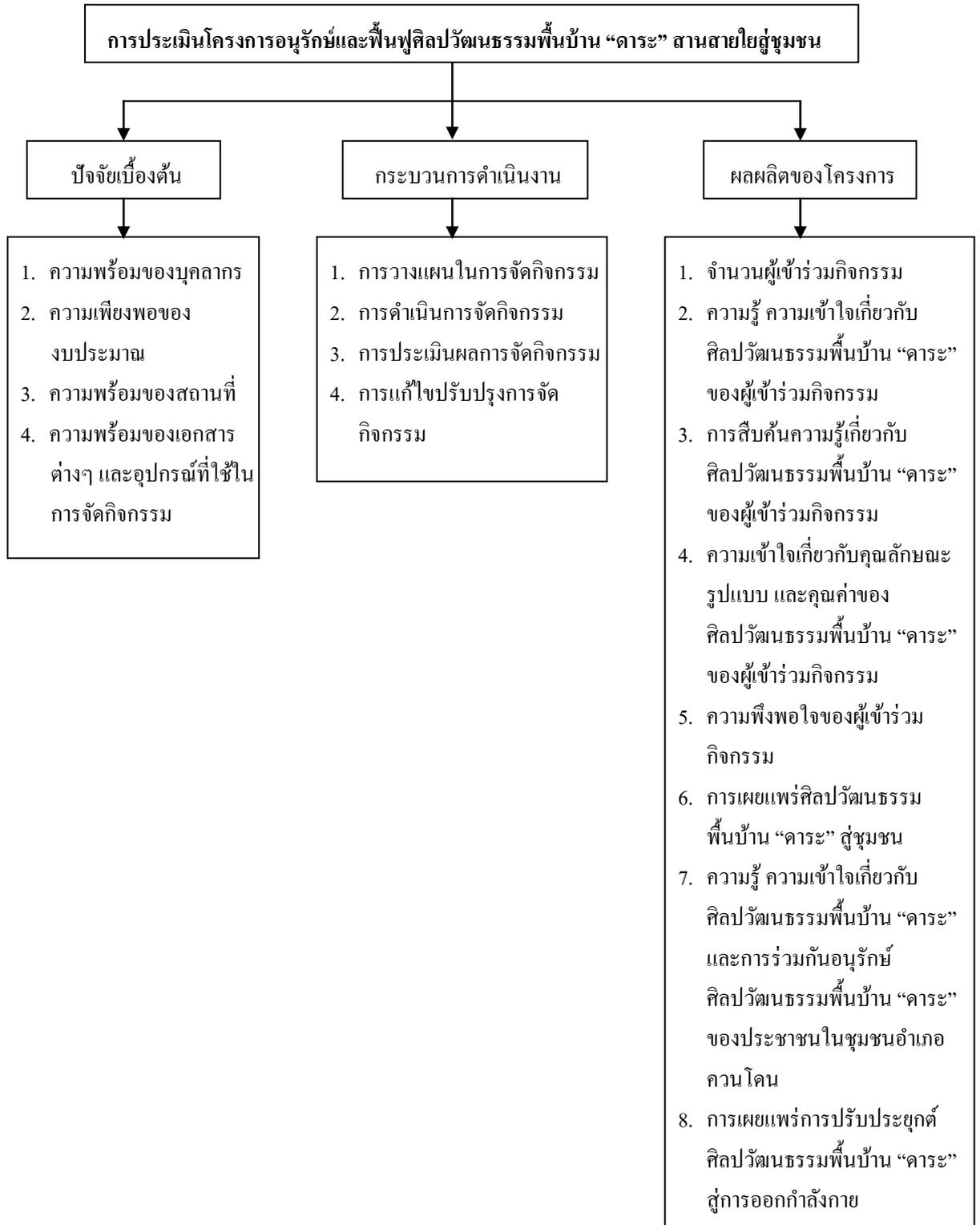
จากการที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน ที่ดำเนินการโดยโครงการสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุขได้รับการสืบทอดเจตนารมณ์ดำเนินงานต่อโดยโรงเรียนควนโดนวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานในปัจจุบัน ว่ามีสิ่งใดบ้างในการดำเนินงานของโครงการที่ผ่านมาที่ต้องปรับปรุง พัฒนา และประสบผลสำเร็จเพียงใด จึงทำการประเมินว่าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล เพื่อตรวจสอบว่าปัจจัยเบื้องต้นของโครงการมีความพร้อม และมีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด กระบวนการดำเนินงาน มีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด และผลผลิตของโครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนำไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากระบวนการในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ให้แก่ชนรุ่นหลังสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน
- 2.2 เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน
- 2.3 เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาถึงรูปแบบการประเมินต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หลักการประเมินเชิงระบบเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยการประเมินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” สานสายใยสู่ชุมชน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินกิจกรรม โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน นักเรียนแกนนำในโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน กลุ่มแม่บ้านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) นักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายอำเภอควนโดน และประชาชนในชุมชนอำเภอควนโดน

4.2 ประเด็นที่ศึกษา

4.2.1 ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน โดยศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ความพร้อมของบุคลากร
- 2) ความเพียงพอของงบประมาณ
- 3) ความพร้อมของสถานที่
- 4) ความพร้อมของเอกสารต่างๆ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

4.2.2 กระบวนการดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน ซึ่งในโครงการมีการดำเนินกิจกรรม 5 เวที โดยในแต่ละเวทีศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) การวางแผนในการจัดกิจกรรม
- 2) การดำเนินการจัดกิจกรรม
- 3) การประเมินผลการจัดกิจกรรม
- 4) การแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรม

4.2.3 ผลผลิตของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชน โดยศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) จำนวนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ในเรื่อง ประวัติความเป็นมา การรำยรำ เครื่องดนตรี และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- 3) การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

4) ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะ รูปแบบ และคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม
พื้นบ้าน “คาระ” ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

5) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

6) การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ให้แก่คนในชุมชน ด้วย
วิธีการต่างๆ

7) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ของ
ประชาชนในชุมชนอำเภอควนโดน และการร่วมกันอนุรักษ์ให้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” อยู่คู่
กับชุมชนต่อไป

8) การเผยแพร่การปรับประยุกต์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” สู่ออก
กำลังกาย

4.3 ระยะเวลา ที่ใช้ในการทำวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2552 ถึงวันที่
30 กันยายน พ.ศ. 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” สาขาสายใต้ชุมชน
อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล หมายถึง โครงการที่ดำเนินงานในการอนุรักษ์และฟื้นฟู
ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ดำเนินงานโดยโครงการสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข (สพส.) ซึ่ง ได้รับ
ทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยใช้ลักษณะในการดำเนิน
โครงการเป็นการจัดทำค่ายเผยแพร่ความรู้ให้แก่คนในท้องถิ่น

5.2 การอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับ
ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านในแง่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราว รูปแบบ สภาพที่เป็นอยู่ และให้
ความสนใจที่จะสนับสนุน ค้ำครองศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้ดำรงคงอยู่ไว้ทั้งในรูปธรรม
นามธรรม เป็นการรื้อฟื้นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่จะสูญหายไป โดยใช้วิธีการที่ทำให้เกิดความรัก
ความหวงแหน ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น

5.3 ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” หมายถึง ศิลปะการรำรำที่แสดงเป็นคู่ๆ
ระหว่างชาย - หญิง ยิ่งมากคู่ยิ่งสนุกและดูสวยงาม ท่ารำของคาระจะแปลเปลี่ยนไปตามเนื้อเพลง
ซึ่งการแสดงนี้ยังมีปรากฏอยู่ในอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ซึ่งนับเป็นการเล่นของไทยมุสลิมที่รับ
เอาแบบอย่างมาจากมลายูเดิมอีกชนิดหนึ่ง

5.4 การประเมินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ”

สถานสายใยชุมชน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ แล้วนำมาตัดสินคุณค่าของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” สถานสายใยชุมชน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล โดยใช้แบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประเมินในด้านความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” สถานสายใยชุมชน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

5.5 ความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง ความพร้อมของบุคลากร สถานที่ เอกสารต่างๆ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และความเพียงพอของงบประมาณ

5.6 กระบวนการดำเนินงาน หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม และการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมในแต่ละเวทีกิจกรรม

5.7 การวางแผนการจัดกิจกรรม หมายถึง การประชุมวางแผนในการจัดกิจกรรม การกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

5.8 การดำเนินการจัดกิจกรรม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมไปตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดในแต่ละเวทีกิจกรรมมีความเหมาะสม ปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินกิจกรรม

5.9 การประเมินผลการจัดกิจกรรม หมายถึง มีการประเมินผลในการจัดกิจกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.10 การแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมในแต่ละเวทีกิจกรรม หมายถึง การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรม และการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในเวทีต่อไป

5.11 ผลผลิตของโครงการ หมายถึง จำนวนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะ รูปแบบ และคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” การร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ของประชาชนในชุมชนอำเภอควนโดน และการเผยแพร่การปรับประยุกต์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” สู่ออกก้าลังกาย

5.12 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” หมายถึง ความสามารถในการบอก อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” คือ ประวัติความเป็นมา รูปแบบการรำรำ เครื่องแต่งกาย บทเพลง และเครื่องดนตรีได้

5.13 การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทำการสืบค้นประวัติความเป็นมาและรูปแบบการรำรำ ทั้งในอดีตและปัจจุบันของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ”

5.14 ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะ รูปแบบ และคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” หมายถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะ รูปแบบ และคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” โดยการใช้เครื่องมือ “การวิเคราะห์คุณลักษณะ” และ “ต้นไม้แห่งคุณค่า” ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถอธิบายได้ถึงคุณลักษณะ รูปแบบ และคุณค่าต่อชุมชนของ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ”

5.15 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง ความรู้สึกชอบของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อการจัดกิจกรรม และความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ที่ได้รับ

5.16 การร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” หมายถึง การทำให้เกิดความรัก ความหวงแหน ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” และให้ความสนใจ ให้การสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” เพื่อคุ้มครองศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ให้ดำรงคงอยู่ไว้คู่กับชุมชน

5.17 การเผยแพร่การปรับประยุกต์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ผู้การออกกำลังกาย หมายถึง การนำพื้นฐานการแสดงของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” ไปปรับประยุกต์สู่การออกกำลังกายของกลุ่มแม่บ้านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และนำไปเผยแพร่สู่ชุมชนในรูปแบบของ “ดาระบิก”

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

6.1 โรงเรียนควน โคนวิทยา เป็นผู้ที่ดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ” สานสายใยสู่ชุมชนสามารถนำ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ

6.1.1 ผู้บริหารและคณะครูที่เป็นผู้ดำเนินงานในโครงการได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงงานในดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ดาระ”

ตามการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนควนโดนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล "ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.2 โรงเรียนควนโดนวิทยาได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเสนอต่อสภาวัฒนธรรมอำเภอควนโดน และสภาวัฒนธรรมจังหวัดสตูล เพื่อขอรับการสนับสนุนในการดำเนินโครงการต่อไป

6.1.3 สถานศึกษาอื่นๆ ในจังหวัดสตูลที่ให้ความสนใจในหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนควนโดนวิทยา ได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน “คาระ” ในสถานศึกษาของตนเองต่อไป

6.2 ผลงานในการประเมินครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการศิลปวัฒนธรรมอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานโดยโครงการสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข (สพส.) ต่อไป